

**ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ СПІВРОБІТНИЦТВА
УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ**

За досить короткий, за історичними мірками, відрізок часу Європейський Союз (ЄС) перетворився з невеликого субрегіонального угруповання економічного характеру на європейську інтеграційну організацію універсальної компетенції, що володіє власним апаратом управління і здійснює діяльність в різних сферах суспільного життя. Об'єднуючись в Європейський Союз, країни – учасниці керувалися не тільки меркантильними інтересами і економічними міркуваннями. Саме становище індивіда в суспільстві, його роль в політичному процесі, увага, яка приділяється урядами потребам окремої людини, а не якоїсь абстрактної суспільної верстви, вбачаються одним з дієвих стимулів до об'єднання. Наразі, Євросоюз – найбільше і найрозвиненіше інтеграційне угруповання світу, за ступенем зрілості з яким не може зрівнятися жоден інший регіональний блок. Інтеграція до ЄС має кілька цілей, таких як збереження миру, соціальна стабільність, створення економічного і політичного союзу. Стратегія і завдання зовнішньої політики ЄС формуються на самітах, в яких беруть участь не тільки країни-члени, але і запрошені держави і організації, з якими ЄС співпрацює. До міжнародних партнерів свої позиції ЄС доносить через місії. Формування спільної зовнішньої політики стало можливо саме завдяки успішній економічній інтеграції, що визначило і інструменти зовнішньої політики ЄС, пов'язані з поняттям м'якої сили. В основі співпраці із зовнішніми гравцями ЄС пропонує економічну допомогу в обмін на реалізацію курсу, вигідного ЄС, а також виконання країною, що співпрацює з ЄС, зобов'язань щодо впровадження цінностей ЄС в різних сферах.

Процес становлення відносин України з ЄС у правовому аспекті є довготривалим. Перший етап бере свій початок з 1991 року, тобто з моменту прийняття акту проголошення незалежності та визнання України партнером у міжнародних відносинах з ЄС. В даний період Україна стала на шлях європейського розвитку, тобто був створений відповідний правовий фундамент для

подальших кроків щодо євроінтеграції. За цей час Україна підписала Угоду про партнерство та співробітництво з державами-членами ЄС (червень 1994 року), вступила до Ради Європи (1995 року), затвердила План дій в рамках європейської політики сусідства, підняла питання щодо надання Україні статусу країни з ринковою економікою, стосовно безвізового режиму з ЄС та спільної розбудови кордону Україна-ЄС [5, с. 97].

Намір України розбудовувати відносини з ЄС на принципах інтеграції був перше проголошений у Постанові Верховної Ради України від 2 липня 1993 року «Про основні напрями зовнішньої політики України». Другий етап бере свій початок з моменту затвердження Програми інтеграції України до ЄС (вересень 2000 року). У подальшому стратегічний курс України на європейську інтеграцію був підтверджений та розвинутий у Стратегії інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 11 червня 1998 року, та Програмі інтеграції України до ЄС, схваленій Указом Президента України 14 вересня 2000 року. Політика України щодо розбудови відносин з ЄС впроваджується на основі Закону України від 1 липня 2010 року «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [2]. Початком третього етапу можна вважати 22 лютого 2014 року. З того часу діє Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи щодо європейської інтеграції України» [1; 3]. Також відбулася ратифікація Угоди про асоціацію між ЄС та Україною [2] та було прийнято Розпорядження «Про схвалення рекомендації Ради асоціації між країною та ЄС про імплементацію Порядку денного асоціації між Україною та ЄС». Станом на 22 квітня 2015 року уряд ухвалив 33 розпорядження про схвалення 129 планів імплементації 179 актів законодавства ЄС. Цей етап триває й донині. Таким чином, Угода про асоціацію України з Європейським Союзом являє собою важливий етап для реалізації європейських прагнень України.

Проте, на сьогодні в Україні наявні певні проблеми, які заважають досягнути повноцінного членства в ЄС: наявність корупції, тінізація економіки, війна на сході, агресія з боку Росії, не всі громадяни знають про перспективи входження України до ЄС, низький рівень якості життя населення, економічна та політична нестабільність економіки держави, невідповідність продукції міжнародним стандартам якості, недосконала

нормативно-правова база щодо захисту іноземних інвесторів, недосконале податкове законодавство тощо.

Наразі, Україна перебуває на шляху євроінтеграційних процесів та впровадження європейських цінностей у правове поле країни. Однак, на думку дослідників, сьогодні держава не готова вступити в Європейський Союз за багатьма показниками. Зокрема, А. Л. Шевцов, вважає, що Україна ніколи не вступить до ЄС, оскільки в державі існує багато проблем, подолати які вкрай нелегко. Для спроби стати державою-членом ЄС знадобляться не роки, а можливо десятки років. На думку глави Єврокомісії, Євросоюз не готовий зараз приймати рішення з приводу вступу нових держав-членів [6, с. 121].

Джерела:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.
2. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики від» 1 липня 2010 року. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 40. ст. 527.
3. Закон України «Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 16 вересня 2014 року. Відомості Верховної Ради. 2014. № 40. ст. 2021.
4. Про невідкладні заходи щодо європейської інтеграції України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 березня 2013 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001525-13#Text>.
5. Лисачок А. В. Історичний аспект розбудови відносин Україна – ЄС та його вплив на інвестиційну безпеку держави. *Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 17-ї регіон. наук.-практ. конф.*, 14 трав. 2020 р., м. Дніпро /за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2020. С. 97–100.
6. Шевцов А. Л. Украина и Европейский Союз: проблемы интеграции. *International Journal of Humanities and Natural Sciences*, vol. 1, part 6. С. 121–124.

Науковий керівник – д.ю.н., професор Сурілова О. О.